

Casa de Can Berenguer

Artés

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carretera de Prats, 48

Coordenades:

Latitud: 41.80041
Longitud: 1.95612
UTM Est (X): 413278
UTM Nord (Y): 4628143

Classificació

Número de fitxa 08010 - 162
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries, article 143 (20.03.2006)
Número inventari Si: IPA 16184
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 41110DG1238S
Fitxes associades:
[Fàbrica de Cal Berenguer](#)
[Nau de Can Berenguer](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 06/02/2007 - 01:00

Descripció

Casa de planta rectangular amb la coberta de teules àrabs a dues aigües i el carener paral·lel a la façana principal. Consta de tres nivells: planta soterrani, planta pis i golfes. La planta pis no és planta baixa, ja que està a un nivell superior del sòl i calen unes escales per accedir-hi. Les escales són rectes, no gaire amples i amb una barana de ferro. Per sota hi ha la planta soterrani, i per sobre unes golfes o altell.

L'entrada principal està protegida per una marquesina de ferro forjat amb decoracions florals i geomètriques. Al costat esquerre hi ha dos balcons amb baranes de ferro, i al costat dret un balcó i dues finestres. Totes les finestres tenen porticons de fusta de llibret.

Les obertures de les golfes són d'ull de bou i romboïdal alternativament.

Història

Fàbrica creada per la família Berenguer, però el veritable artífex fou Josep Berenguer Vilarassau (1815-1895). La família estava arrelada a Artés des de feia temps i ja tenia tradició tèxtil, en concret de paraïres. La fàbrica d'Artés es dedicà al cotó. La sol·licitud del permís data de l'any 1871, i l'any 1882 ja es feia una primera ampliació. Disposava de fusteria, serralleria, tint.

El 10 de gener de l'any 1873 es constitueix la societat amb Josep Berenguer Vilaresau, Josep Berenguer i Caba i Ramon de Rocafort, propietari del Mas Ferreres. Però a l'any 1901, Josep Berenguer i Caba esdevé propietari únic.

Els Berenguer tenien altres fàbriques: una a Cabrianes i l'altra a Pont de Cabrianes, al costat del riu Llobregat, per aprofitar l'energia hidràulica en la filatura, que en requeria més. La fàbrica d'Artés va arribar a tenir més de 700 treballadors i ostentava el monopoli de la contractació industrial del municipi. La família Berenguer, a més, acaparava directa o indirectament tots els altres càrrecs de poder municipal: càrrec a l'ajuntament, jutge, metge i, fins i tot, el rector. El poder polític i social dels Berenguer era absolut i es mantenia gràcies a la pràctica del caciquisme electoral a favor de la Lliga Regionalista.

L'any 1917 fou protagonista col·lateral de la Revolta dels Burots, vaga on a part de manifestar el malestar social de l'època, es reflectia un rebuig al caciquisme dels Berenguer. Aquell any protagonitza un locaut o tancament temporal, per tal d'evitar la creació d'una cooperativa tèxtil. L'estratègia no va funcionar, ja que la Revolta dels Burots va aconseguir canviar el govern municipal a favor d'una nova gestora allunyada de les urpes burgeses dels Berenguer.

Finalment, l'any 1920, es converteix en una societat anònima: "Manufacturas Berenguer, SA", concentrada en la productivitat i deixant de banda velles i obsoletes ingerències caciquils.

Bibliografia

BENET i CLARÀ, A. (1987). Història del Bages I. Ed. Selectes Parcir, Manresa.

FERRER, LI. i BONET, A. (1990) Artés. Societat i economia d'un poble de la Catalunya Central. Ajuntament d'Artés.

GIRBAU i FONTS, Gerard (2006). La revolta dels burots (1917). Episodi singular de la història d'Artés. Col·lecció Temes d'Artés, núm. 2. Ajuntament d'Artés i Centre d'Estudis del Bages. Artés.

SERRA COMA, Rosa (1990). Fàbrica de Cal Berenguer. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

